

Vaizdinės medžiagos parengimas

Jeigu leidinyje yra vaizdų ir kitų grafinių elementų - nuotraukų, iliustracijų, lentelių, grafikų, diagramų ir pan., jie rengiami atskirai, lygiagrečiai teksto surinkimui ir pateikiami atskirų failų pavidalu. Šį darbą paprastai atlieka apipavidalintojas, dailininkas, fotografas, dizaineris arba kitas savo srities specialistas. Jeigu galutinis knygos formatas nežinomas, rengiant vaizdine medžiagą į tai reikia atsižvelgti. Taip pat į tai reikia atsižvelgti ir rengiant knygos viršelį. Jeigu knygos formatas tiksliai nežinomas, viršelio projektas turi būti parengtas taip, kad vėliau jį būtų galima pritaikyti knygos formatui, t.y. proporcingai padidinti arba sumažinti. Iliustruojant knygas taip pat reikia atsiminti, kad ne visas spalvas galima tiksliai perteikti. Intensyvių „švarių“ spalvų perteikimas, (pavyzdžiui, žalios, mėlynos), dažniausiai būna problematiškas. Todėl, jeigu spalvos knygoje yra svarbios, iš anksto apie tai pasitarkite su spaustuvės darbuotojais. Tą patį galima pasakyti ir apie įvairius spaudos efektus - šešėlius, reljefines raides, auksinių arba sidabrinių dažų naudojimą ir t. t. Jeigu neturite pakankamo patyrimo, atidžiai patikrinkite, kaip atrodo šie efektai bandomajame spaude.

Jeigu knyga iliustruojama dailininko, pirmiausia ranka nupiešiamos iliustracijos. Po to jos **skenuojamos** ir atskiru failu pavidalu surašomos į kompiuterinę laikmeną (CD). Paskui šios iliustracijos vienokiu ar kitokiu būdu apdorojamos tam tikromis kompiuterinėmis programomis. Iliustracijas, kitą vaizdine medžiagą galima sukurti ir kompiuteriu, tai dažniausiai atliekama **CorelDraw, PhotoPaint, Illustrator** ar kuria nors kita programa.

Panašiu būdu parengiamos ir fotografijos. Reikalingi vaizdai fotografuojami, o po to pagaminamos fonuototraukos, kurios skenuojamos. Kai kurių tipų skeneriais gali būti skenuojamos ir skaidrės. Pastaruoju metu šiam tikslui dažnai naudojami skaitmeniniai fotoaparatai ir skaitmeninės kameros. Iš jų vaizdai perduodami į kompiuterį tiesiogiai. Tačiau skaitmeniniai fotoaparatai, turintys geras optines savybes šios knygos rašymo metu dar yra brangūs, todėl aukštos kokybės studijinės nuotraukos dažniausiai fotografuojamos įprastu būdu foto studijose.

Nuskenuotus vaizdus tenka papildomai apdoroti (nuotraukose pakeičiamas fonas, pašalinamos nereikalingos detalės, daromas fotomontažas ir pan.). Tai atliekama specialiomis kompiuterinėmis programomis, pavyzdžiui **Adobe Photoshop**.

Lentelės, grafikai, diagramos dažniausiai rengiamos **Microsoft Exel** arba **Adobe Table** programomis.

Tiek vektorinių, tiek grafinių vaizdų parengimui ir apdorojimui plačiai naudojamos ir kitos programos - **Adobe Illustrator, Freehand**, bei daugelis kitų.

Kaip jau minėta, kiekvienam vaizdui turi būti sukurtas atskiras grafinis failas ir *pateiktas tokiu formatu, kuris tinka leidybai*. Dažniausiai tai **TIFF** arba **EPS** formatai. Kiekviename faile turi būti nustatyta vaizdų skiriamoji geba (Lpi ir Dpi reikšmės) bei kiti nustatymai, svarbūs spausdinimui. Juos iš anksto būtina suderinti

su spaustuve arba poligrafijos firma, kuri rengs spaudos formas. Be to kiekvieną nuotrauką ir iliustraciją turi lydėti priedas ir paaiškinimas apie jų naudojimą.

Maketuotojui bendradarbiaujant su dizaineriu taip pat parenkami ir leidinio šriftai, apipavidalinimo ir dizaino stiliai, spalvos, forma bei kiti dizaino elementai.

Šiuo etapu taip pat vertėtų pagalvoti apie viršelio projektą ir suderinti jį su užsakovu.